

ואתחנן ב

ווערט געמיינט תפלין? — אויך דאס איז זייער פשוט און דער תלמיד חיים¹ אז „על ירך“ און „בין עיניך“ לייגט מען תפלין.

(ג) אפילו את"ל אז וויבאלד דער „בן חמש“ לייגט נאך ניט קיין תפלין אבער שמע ליענט ער שוין יע², איז דא אן ארט צו זאגן אז ביי „ובשכב ובקומך“ דארף רש"י ניט אויסטייטשן אז עס מיינט ק"ש און ביי „וקשרתם גו" דארף רש"י יע מפרש זיין אז עס מיינט תפלין. —

זעט מען אבער אז דער ציווי אויף תפלין גופא שטייט שוין פריער (אין פ' בא') און צוויי מאל: „והי' לך לאות על ירך ולזכרון בין עיניך“ און „והי' לאות על ידכה ולטוטפות בין עיניך“.

(4) וגם מצות תפלין למד כבר — בפ' בא (כדלקמן בפנים), בפרש"י בלק שם ובפרש"י פרשתנו ד, ב.

(5) ואודרה: ב„ובשכב ובקומך“, מכיון שבתחלת הפסוק נאמר „וודרת בם“ שקאי על דברי תורה בכלל (ולא רק על הפרשיות דק"ש), עלול לטעות יותר ש„ובשכב ובקומך“ לא קאי על ק"ש.

(5*) ידוע נוסח ברכת כ"ק מו"ח אדמו"ר דמיום הגזירה דג' שנים „נהגו להדר להר" גיל את התינוק בענין . . ברכות השחר . . וק"ש שעל המטה“ („היום יום“ ד' איר).

(6) אבל דוחק גדול לומר כן, כי — כיון שרואה איך שאחרים מניחים תפלין על ה' זרוע ועל הראש, הרי כשלומד „וקשרתם גו" על ירך גו" בין עיניך גו" — יודע הוא שהכוונה היא לתפלין, וכנ"ל בפנים.

(7) יג, ט, טז.

(8) אף שבדוחק קצת י"ל שכיון שזהו כו"כ פרשיות לפני פרשתנו — מפרשו עוד הפעם (וכמו שחזר ומפרש תיבת „טוטפות“

א. אין פסוק „וקשרתם לאות על ירך והיו לטוטפות בין עיניך“, איז רש"י מפרש: „וקשרתם לאות על ירך — אלו תפלין שבזרוע, והיו לטוטפות בין עיניך — אלו תפלין שבראש“.

לערנענדיק בהשקפה ראשונה קען אויסקומען, אז רש"י איז דא פשוט אויסן צו מפרש זיין אז מיט „לאות גו" לטוטפות גו" ווערט געמיינט תפלין. מען קען אבער אזוי ניט לערנען — מצד כמה טעמים:

(א) לפי זה האט רש"י ניט געדארפט מעתיק זיין פון פסוק (אויך) די ווער-טער „וקשרתם“ „והיו“.

(ב) מיט איין פסוק פריער: שטייט „ו-דברת גו" ובשכב ובקומך“. איז דאָרט רש"י מפרש בלויז אז „ובשכב ובקומך“ מיינט „זמן שכיבה וזמן קימה“, אבער אז דערמיט ווערט געמיינט קריאת-שמע, זאגט ניט רש"י, ווייל דאס איז א דבר פשוט וואס רש"י דארף עס ניט מפרש זיין און אויך א תלמיד — „בן חמש (למקרא)“, ווען ער לערנט אז מען דארף א געוויסע זאך זאגן ב„זמן שכיבה וזמן קימה“ פארשטייט ער אז דאס רעדט זיך וועגן ק"ש — ווייל ער ווייס אז ביים לייגן זיך שלאפן און ביים אויפשטיין ליענט ער ק"ש.

היינט אויב אזוי, פארוואס דארף רש"י מפרש זיין אז מיט „וקשרתם גו“

(1) פרשתנו ו, ח.

(2) שם, ז.

(3) וגם למד כבר מצות ק"ש — בפ' רש"י בלק כג, כד.

טטפת, טט בכתפי שתיים פת באפריקי שתיים". און אַ צווייטן פי, אַז "טוט-פּות" איז "לשון דיבור", ווייל דער וואָס וועט זען די תּפּלין "יזכור הנס וידבר בו"¹².

איז ממה נפשך: אויב רש"י איז חושש, אַז פון פ' בא ביו פ' ואתחנן האָט שוין דער תּלמיד פאַרגעסן וואָס ער האָט געלערנט — האָט רש"י גע-דאַרפט שרייבן דאָ אויך דעם צווייטן פי; און אויב רש"י נעמט אָן אַז דער תּלמיד געדענקט וואָס ער האָט געלערנט אין פ' בא (כאָטש אינמיטן האָט ער געלערנט דריי חומשים) — האָט רש"י אויך דעם ערשטן פירוש ניט געדאַרפט שרייבן (ובפרט אַז דעם ערשטן פירוש חזר'ט ער איבער מיט דער גאַנצער אריכות: ער באַנוגנט זיך

ד) אויב רש"י וואָלט אויסן געווען צו מפרש זיין אַז עס מיינט תּפּלין, איז גענוג ער זאָל שרייבן בקיצור: "וקשרתם גו' והיו — אלו תּפּלין"? *

מכל הנ"ל לייגט זיך בשכל צו זאָגן, אַז רש"י איז דאָ אויסן צו מדגיש זיין (ניט "אלו תּפּלין", נאָר) אַז "וקשרתם לאות על ירך" איז תּפּלין שבוּרוע און "והיו לטוטפות בין עיניך" איז תּפּלין שבראש. דאָס איז אָבער ניט מובן: וואָס איז דער חידוש אַז "על ירך" איז "תּפּלין שבוּרוע" און "בין עיניך" — "תּפּלין שבראש"¹⁰?

ב. לאחר ווי רש"י איז מפרש "והיו לטוטפות בין עיניך — אלו תּפּלין שבראש", איז ער ממשיך (אין דעם זעלבן דיבור): "ועל שם מנין פרשיותיהם נקראו טטפת, טט בכתפי שתיים פת באפריקי שתיים".

אויך אין דעם איז ניט מובן:

דעם טייטש פון "טטפת" האָט שוין רש"י געשריבן פריער אין פ' בא¹¹, און דאַרט איז ער מפרש צוויי פירוש שים אין דעם וואָרט: איין פירוש "ועל שם שהם ארבעה בתים קרויין

12) הטעם לזה שצריך רש"י (שם) לב' פירושים — י"ל:

בפ' קדש נאמר "ולזכרון בין עיניך", ומכיון שלאח"כ משנה הכתוב ואומר "ולטוטפת", מוכח שמחדש ענין שלא נאמר מקודם. ולכן מפרש רש"י בפירוש הראשון (העיקרי) שהכתוב מחדש כאן שבתש"ר צ"ל ד' בתים, כדלקמן סעיף ד'.

אלא שמ"מ, מכיון שמסגנון לשון הכתוב "והיו לאות על ירכה ולטוטפת בין עיניך" משמע, שכונת הכתוב ב"לטוטפת" בתש"ר היא בדחממת ד"לאות" דבתש"י ולא ש"לטוטפת" פי' תּפּלין, לכן מביא פירוש ב' ש"לטוטפות" הוא "לשון דיבור, כמו לזכרון בין עיניך" (נוסף למה שלפירוש השני — "טוטפת" היא חיבה בלשון הקדש ממש. וגם אין צורך להביאור דטט בכתפי כו' באפריקי כו' — שאינו גלאטיק כלל * בדרך הפשט). וראה לקמן הערה 23.

שביארה כבר בפ' בא יג, טז, אבל ראה לקמן ס"ט ב).

9) וסיום פירושו ש"טטפת" הוא על שם מנין פרשיותיהם כו' — יכתוב בדבור בפ"ע.

10) ואפילו אם נאמר שבנוגע ל"בין עיניך" יש חידוש — שלא יניחם בין עיניו ממש (ואף שכבר פרשו רש"י בפ' בא יג, ט) "ותקשרם בראש" — נתרץ שרש"י חושש שהתלמיד איננו זוכר כדלעיל הערה 8) — הרי (נוסף להקושיא: למה הוצרך לפרש ש"וקשרתם לאות על ירך — אלו תּפּלין שבוּרוע", גם בנוגע לתש"ר) הו"ל לרש"י לכתוב בקיצור: "בין עיניך

— על הראש?"

11) יג, טז.

(*) ובכ"ז — עכ"פ כפ"י שני — "בכתפי באפריקי" הוא גם ע"פ פשוטו של מקרא (שהוא — בלח"ק) — נתבאר בהתוועדות.

ובמילא דארף מען לערנען, אז דער נאָמען „טטפת“ איז מרמז די פיר בתים, וואָס זיי — פיר בתים — זיינען בלויז ביי תפלין של ראש, וואָרעם תפלין שבוּרע זיינען איין בית.¹⁵ היינט פאַרוואָס לערנט רש"י אז דער נאָמען „טטפת“ (וואָס דער פסוק זאָגט עס בלויז ביי תש"ר) איז צוליב די פיר פרשיות — וואָס אויך אין תש"י זיינען פיר פרשיות?¹⁶

ד. איז דער ביאור אין דעם:
אין פ' בא¹⁷ שטייט „והי' לאות על ידכה ולטוטפות בין עיניך“ — „והי'“ לשון יחיד. ד.ה. אז די זאך וואָס זאָל זיין „לאות“ און „לטטפת“ איז איין ענין — און ווי רש"י איז דאָרט מפרש (אין אַ פריערדיקע פרשה¹⁸) אז „והי'“ גייט אויף (דעם ענין פון) יציאת מצרים¹⁹ וואָס רעדט זיך פריער אין דער פרשה; משא"כ אין אונזער פרשה שטייט „וקשרתם (לאות)

ניט מיט שרייבן אז „טטפת“ איז „על שם מגין פרשיותיהם“²⁰, נאָר ער טייטשט אויך אויס ווי דער מגין איז מרומז אין וואָרט „טטפת“ — „טט בכתפי שתיים פת באפריקי שתיים“ — און דעם צווייטן פירוש דערמאָנט ער כלל ניט)?

אפילו את"ל אז, כרגיל בפרש"י על התורה אז ווען ער בריינגט אָן ענין צום צווייטן מאָל שרייבט ער עס בקיצור לגבי דעם ערשטן מאָל, אזוי אויך דאָ, שרייבט ער בלויז דעם ערשטן פירוש —

איז אָבער אין אונזער פסוק איז רש"י (ניט נאָר מקצר, נאָר אויך) משנה פון זיין פי' לגבי פ' בא: (א) דאָרט זאָגט ער „ארבעה“ און דאָ זאָגט ער „מגין“. (ב) אַ גרעסערער שינוי: דאָרט זאָגט ער „שהם ארבעה בתים“ און דאָ — „מגין פרשיותיהם“?

ג. די שוועריקייט אין דעם וואָס רש"י זאָגט דאָ „מגין פרשיותיהם“ איז (ניט בלויז וואָס ער איז משנה פון זיין פי' אין פ' בא וואו ער זאָגט „ארבעה בתים“, נאָר) אויך מצד אונזער פסוק גופא:

וויבאלד אז „טטפת“ שטייט נאָר ביי „בין עיניך“ און ניט ביי „על ידך“, לייגט זיך לכאורה צו זאָגן, אז דער מספר פיר וואָס איז מרומז אין „טטפת“ איז דאָ נאָר אין תפלין של ראש, ניט אין תפלין של יד²¹ —

15) ראה מכלילתא בא יג, ט. ספרי פרשתנו כאן, וראה גם מנחות לד, ב. והתלמיד רואה זה בפועל.

16) ויתירה מו: מכיון שבפרשתנו מדייק רש"י „אלו תפלין שבראש“ (ודלא כבפ' בא שכותב בפ' „ולטוטפות“ — „תפלין“ סתם), הרי מכ"ש שצריך רש"י לפרש שקריין טטפת על שם מגין הבתים? 17) יג, ט — שגם שם נאמר „והי'“ לשון יחיד.

18) ולא „הפרשיות“ שרש"י מזכירם תיכף „שתכתוב פרשיות הללו“. וכונת רש"י בזה שהאופן ד"צ"מ תהי' לך לאות כו' הוא ע"י שכתוב פרשיות הללו ותקשרם כו'.

ועפ"ז מובן מה שרש"י מוסיף „רצה לומר“ — כי בתחלה כותב פירוש הכתוב „צ"מ תהי' לך לאות על ידך ולזכרון בין עיניך“, ואח"כ מבאר את פירושו „רצה לומר“ — שזהו ע"י שכתוב פרשיות הללו ותקשרם בראש ובזרוע.

13) כמו בכ"מ, שבפעם השני מפרש רש"י בקיצור.

14) וכמו לפי השני ב"לולטוטפות בין עיניך“ שבפ' בא „שהרואה אותם כו' וזכור הנס וידבר בו“ (פרש"י בא יג, טז), שזהו רק בתש"ר שהם מגולים.

[ונוסף לזה: אויב מען זאל זאגן אז "טטפת" שבפ' בא איז ע"ש די פיר פרשיות, וועט דאן אויסקומען אז ביז צו שנת הארבעים, וואָס ערשט דאן האָט משה געזאָגט די פרשיות שמע און והי' אם שמוע, איז דער גאנצער ענין פון תפלין ניט געווען שייך ²¹ — היפּך ווי עס קומט אויס, לכאורה, פון פשטות הכתובים שבפ' בא ²² אז דעם ציווי "והי' לאות על ידכה ולטטפת בין עיניך" זאל מען מקיים זיין גלייך ²³].

דערפאַר לערנט רש"י אין פ' בא, אז דער נאָמען "טטפת" איז "ע"ש ארבעה בתים". ד.ה. — לויט פרש"י זה א' חידוש: אין צוויי בתים זיינען געלעגן די צוויי פרשיות "קדש" און "והי' "

גוי' והיו (לטוטפות גוי') לשון רבים — מען דאַרף זיי אָנבינדן "לאות (על ירך)" און זיי דאַרפן זיין "לטטפת (בין עיניך)" — און דאָס גייט אויף "הדבֿר רים האלה", די פרשיות ²⁴ אין וועלכע עס שטייט די מצות תפלין ²⁵, וואָס די פרשיות זיינען רבים.

און דעריבער איז אין פ' בא רש"י מפרש דעם נאָמען "טטפת" על שם הבתים און אין אונזער פרשה — על שם הפרשיות:

יציאת מצרים שטייט אין די פרשיות "קדש" און "והי' כי יביאך". אָבער אין די פרשיות "שמע" און "והי' אם שמוע" ווערט כלל ניט דער־מאָנט יצי"מ ²⁶. קען מען דאָך במילא ניט זאָגן, אז "והי' . . . ולטטפת" (פון פ' בא) זאל מיינען די פיר פרשיות — ווייל אויף די פרשיות "שמע", "והי' אם שמוע", פאָסט ניט צו זאָגן "והי' " (לשון יחיד) וואָס גייט אויף יציאת מצרים.

(19) אבל לא על (ענין) יצי"מ, כי נוסף למי"ש וקשרתם גוי' והיו" לשון רבים — (הרי) בפרשתנו, לפני וקשרתם גוי' אינו מדובר כלל מענין יציאת מצרים. (20) אבל לא על דברי תורה בכלל (במדרבתי בם) — כי פשוט שמה שצ"ל ואפשר להיות "לאות גוי' ולטוטפת" הם רק הפרשיות שמדובר בהן ענין תפלין (כמו שפשוט ש"דוברת גוי' בשכבך ובקומך" קאי רק על הפרשיות דק"ש) — כולל גם הפרשיות ותפלין שבפ' בא.

(20*) עפ"י עכצ"ל דלפרש"י בבא (יג, ט) דהציווי "והי' לך לאות גוי' ולזכרון" — קאי על יצי"מ — הרי (ע"ד הפשט) נצטוו או להניח שתי פרשיות דקדש והי' כי יביאך, וכשנאמר "והיו הדברים אלה גוי' וקשרתם גוי' והיו" — נצטוו על די פרשיות. — וראה שו"ת בשמים ראש כסא דהרסנא סכ"ד — ומצינו עדין במצות שבת דנתוסף במ"ת על הנאמר במרה (שבת פז, ב) ועוד.

(21) שלכן י"א שבמדבר לא הניחו תפלין — ראה בהנסמן בתו"ש ח"ב ע' רמט. (21*) ראה פרש"י שם (יג, יא): א' יש כו' והאומר קדשו (במדבר כו', ב) אומר זה רק בנוגע לקידוש בכורות אבל לא בנוגע לתפלין. — אבל ראה קידושין (לו, רע"א) ובפרש"י שם. ועפ"י י"ל להיפך — דרך בכורות י"א דקדשו במדבר (כיון דקדשו במצרים — ראה בכורות ד, ב)) — משא"כ תפלין, (ודלא כבפנים) — עכ"פ בדרך הפשט (אבל ע"ד ההלכה — ראה קידושין שם (לו, סע"ב): ביאה דכתב רח"מא גבי תפלין כו' עשה מצוה זו שבשביעית תכנס לארץ (דדוחק גדול לומר דכוונתו (רק) על זמן הגלות שלאחרי ביאתם לארץ). וראה יל"ש ורבותינו בעה"ת שלח (טו, לב) דהניחו תפלין במדבר).

(22) דאח"ל שרק בביאתם לארץ נתחייבו בהנחת תפלין (ראה הערה הקודמת) — תהי' פשטות הכתובים בפ' בא דלא כפשטות הכתובים דפי' שמע שבפרשתנו שלא נאמר תנאי ביאה לארץ. אלא ש"ל ד"שמע גוי' — בא בהמשך להתחלת הקאפיטל: וזאת המצוה גוי' לעשות בארץ גוי', וראה תנאי ספכ"ה.

משא"כ אין אונזער סדרה, וואו "והי' (ל' רבים) לטטפת" גייט אויף "הדב" רים האלה", קען מען ניט זאגן אז "טטפת" איז ע"ש די פיר בתים (הגם אז דורך דעם וועט זיין פארשטאנדיק וואס דער גאמען "טטפת" שטייט דוקא ביי תש"ר) — ווארום וויבאלד אז מיט "והי'" ווערן געמיינט "הדברים האלה", די רייד — פרשיות אין וועלכע עס רעדט זיך וועגן די מצות תפלין — דארף מען זאגן, אז אויך (דאס וואס עס זאל ווערן פון די פרשיות) "טטפת" — איז על שם מנין הפרשיות.

ה. נאך א שינוי אין אונזער סדרה לגבי דעם לשון הפסוק אין פ' בא:

אין פ' בא שטייט "והי' לאות על ידכה ולטטפת בין עיניך" — דער זעלבער "והי'" באציט זיך סיי אויף "לאות על ידכה" סיי אויף "לטטפת בין עיניך". ד.ה. אז דער "אות על

שית שמדובר בה מענין יצי"מ — י"ל, שגם זה נכלל בדיוק הלשון "חמשה טוטפת" (ולא — בתים) — שכולל גם הפי' פרשיות (ודלא כבפנים ההערה), אשר פרשה החמי' שית שייכת לתפלין שנקראים טטפת ע"ש הפרשיות.

ובזה יומתק מה שב"לא תוסיפו" דפרשתנו כותב "חמשה פרשיות" וב"לא תוסף עליו" דפ' ראה — "חמשה טוטפת": מה שתפלין נקראים "טוטפת", הוא בין מצד הבתים (פרש"י ס"פ בא) ובין מצד הפרשיות (פ' רש"י פרשתנו ו, ח). ולכן, ב"לא תוסיפו" שהיא אזהרה רק לחמשה פרשיות (ולא לחמשה בתים, כי מכיון שהבתים מוסיפים בהזכרון הרי גם בית החמישי שייך לתפלין ואין ללמוד מכאן שג"ז אסור, כבפנים ההערה), כותב רש"י "חמשה פרשיות"; משא"כ ב"לא תוסף עליו", שהחידוש שבאזהרה זו הוא, בין לחמשה בתים (כבפנים ההערה) בין לחמשה פרשיות (כשפרשה החמישית היא מענין יצי"מ) — כותב "חמשה טוטפת".

כי יביאך", און צוויי בתים** זיינען געווען אן פרשיות יי.

און דער טעם וואס "והי' . . לטטפת", אז דער זכרון פון יצי"מ (ביי תש"ר) דארף זיין דורך פיר בתים — ווייל דער ריבוי הבתים (אויך אן די פרשיות) מאכט גרעסער דעם זכרון יי.

22* ולהעיר שבלאה"כ (ע"ד ההלכה) ב' סוגים בדי הבתים — שיש בהם שי"ן או לא. וראה מנחות (לה, רע"א) גזייתא ר' ברייתא כ"ו, ועוד.

23 וי"ל, שגם מטעם זה מביא רש"י שם עוד פירוש (נוסף להמבואר לעיל הערה 12) — כי דוחק קצת לומר שיהי' ציווי לעשות בתים בלי פרשיות (אף שגם אלו מוסיפים בהזכרון, כדלקמן בפנים). וראה הערה הבאה.

24 ע"פ מ"ש בפנים שגם בתים בלי פרשיות מוסיפים בהזכרון, יובן מ"ש רש"י (ראה יג, א) "לא תוסף עליו" — ה' טוטפות בתפלין" ומשנה מלשוננו בפרשתנו (ד, ב) "לא תוסיפו" — כגון חמש פרשיות בתפלין" — כי מ"לא תוסיפו" שנאמר פעם הראשונה למדים רק שאסור להוסיף ענין שאינו שייך להמצוה, ולכן מפרש שם "חמש פרשיות", שפרשה חמישית אינה שייכת לתפלין (שהרי ישנן בתורה רק ד' פרשיות בהן נאמרה מצות תפלין). משא"כ מ"לא תוסף" שנחמשה פעם השני' מוסיפים לל' מור, שאסור להוסיף אפילו ענין שייך להמצוה*. ולכן כותב "חמשה טוטפת", היינו חמשה בתים** — דאף שעי"ז יתוסף בהזכרון, מ"מ, "לא תוסף עליו".

*) שזהו גם הטעם על זה שבפ' ראה פרש"י ד' ברכות לברכת כהנים" — ולא חמש ציציות" כבפרשתנו — דגם בברכת כהנים אסור להוסיף ברכה (ראה בארוכה שיחת ש"פ ראה תשכ"ט. וראה שם, שכוונת רש"י ב"חמשה מינים בלולב" בפ' ראה, היא באופן אחר מבפרשתנו).

**) ואת"ל שגם בנוגע לפרשיות אפשר להיות חידוש בהאזהרה "לא תוסף" כמו שהיא בפעם השני' ע"י הוספת פרשה חמי'

צוליב דעם מנין הפרשיות — דארף מען זיי דאך ניט אָפּטיילן פון די תפלין שבזרוע, היות אַז אין דעם מנין הפרשיות זיינען תפלין שבראש ושב־זרוע גלייך.

דערפאַר איז רש"י מדייק „ועל שם מנין פרשיותיהם נקרא טטפת“, אַז דער חידוש אין תשׁׁר לגבי תשׁׁי באַשטייט אין דעם מנין הפרשיות:

ביי תשׁׁי איז נוגע בלויז, אַז אין זיי זאָלן זיין די פרשיות פון תורה וואו עס שטייט מצות תפלין. ס'איז אָבער ניט נוגע דער מספר פיר (והא רא׳, אַז במשך די גאַנצע פערציק יאָר איידער עס זיינען געזאָגט געװאָרן די פרשיות „שמע“ און „והי׳ אם שמוע“, זיינען אין זיי געווען בלויז צוויי פרשיות אין זייער בית (TNA) :

משא״כ אין תשׁׁר איז נוגע דער מספר פיר ²⁷ (וואָס דערפאַר האָט אין די תשׁׁר געדאַרפט זיין פיר בתים אויך ווען עס זיינען געווען בלויז צוויי פרשיות פון תפלין ²⁸. און דערנאָך איז נאָך צוגעקומען — פריער איז דער

ידכה״ און דער „טטפת בין עיניך“ זיינען איין (הוי׳ און) מציאות; משא״כ אין אונזער סדרה, וואו ערשט ביי די ווערטער „לטטפת בין עיניך“ גיט דער פסוק צו דעם וואָרט „והי׳“

[כאַטש דער לשון „קשירה“ שב־תחלת הפסוק פאַסט אויך אויפן של ראש ²⁹; איז עאכ״כ אַז בתחלת הכתוב וואָלט געשטאַנען „והי׳“ — וואָלט עס געפאַסט צו ביידע תפלין].

איז מוכח, אַז דאָ זיינען פאַראַן צוויי ענינים ³⁰; דאָס אַנבינדן פון „ה״ דברים האלה“ „לאות על ידך“ און זייער ווערן „לטטפת בין עיניך“ זיי נען צוויי מציאות״.

און דערפאַר, אין פ׳ בא איז רשׁׁי מפרש „ולטטפת בין עיניך“ — תפלין (ניט „תפלין שבראש“) — ווייל דער „לטטפת בין עיניך“ איז די זעלבע מציאות (והי׳) ווי „לאות על ידכה״; משא״כ אין אונזער סדרה איז רשׁׁי מדגיש, אַז דאָס זיינען צוויי ענינים: „וקשרתם לאות על ידך“ — אלו תפלין שבזרוע, און „והי׳ לטטפת בין עיניך“ — אלו תפלין שבראשׁ.

ו. עס ווערט דאָך אָבער שווער: פאַרוואָס טיילט פאַנאָדער דער פסוק אין אונזער סדרה די „תפלין שבזרוע“ און די „תפלין שבראש“ אין צוויי ענינים — אַנדערש ווי אין פ׳ בא? ולכאורה — אדרבה: וויבאַלד אַז דער נאָמען „טטפת“ אין אונזער סדרה איז

(25) ראה רשׁׁי בא שם: ותקשרם בראש ובזרוע.

(26) להעיר מבראשית א, יד״ט: „והי׳ לאותות גו׳ והי׳ למאורות גו׳“ (ב״פ „והי׳“) — כי „מאורות“ הוא ענין בהם עצמם, משא״כ אותות ומועדים כו׳, וראה רשׁׁי שם: עוד זאת כו׳.

(27) ולפי מ״ש הרגצובי (צפת פענח כללי התורה והמצוה כלל פג) שאיסור כל תוסף הוא דוקא כשהתורה הקפידה בה״ מספר (ומה שאסור ה׳ מינים בלולב — מפרש שם שהוא מטעם אחר) — נפק״מ לדינא במ״ש רשׁׁי „מנין“, שאיסור כל תוסף בתפלין (לפי פרשׁׁי זה) הוא רק בתפלין של ראש. אבל מפרשׁׁי (לעיל ד, ב. ראה יג, א) מוכח, אשר (בדרך הפשט עכ״פ) לא ס״ל חלוק זה.

(28) ומ״מ בפ׳ בא לא כתב רשׁׁי „מנין הבתים“ — כי בבתים: (א) אין שייך אלא ענין המנין, (ב) לא הי׳ בזה שינוי — משא״כ בפרשיות שענינם התוכן והמנין, ונשתנה בהם המנין [וגם התוכן (מיצ״מ) — להדברים האלה], אלא שזה לא נרמז ב„טטפת“].

און דערפאר איז רש"י אויך דא מוסיף „טט בכתפי שתים פת באפריקי שתים" — הגם ער האט דאס שוין געזאגט אין פרשת בא — בכדי צו מדגיש זיין אז אויך אין אונדזער סדרה רה טיילן זיך די פיר ענינים (פרשיות) אין צוויי סוגים.

ח. פון די „ענינים מופלאים" ³⁰ אין אונזער פרש"י:

שוין גערעדט אַמאַל בארוכה, אַז אין דער סגולה פון מצות תפלין בנגוע דער ווירקונג אויף אומות ה' עולם — זיינען דא צוויי ענינים:

א) „וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך — אלו תפלין שבראש" ³¹ אַז דורך דעם וואָס די „עמי הארץ" זענען דעם שם הוי' (שלמעלה מהטבע ³²) וואָס איז דאָ ביי אידן דורך לייגן תפלין שבראש — באַקומען זיי אַ מורא פאַר אידן, במילא איז בכלל ניט שייך אַז זיי זאָלן מלחמה האַלטן קעגן אידן.

ב) „שמפני קיום מצות תפלין (וואָס מען לייגט אויף דער האַנט און אויפן קאַפּ) ותיקנו, יתקיים באנשי המלחמה וטרף זרוע אף קדקוד" ³³. ד.ה. אַז ווען מצד איזה סיבה שתהי' זיינען גויים לוחם אַנטקעגן אידן איז דורך מצות תפלין ווערט „וטרף זרוע אף קדקוד".

(30) של"ה במס' שבועות שלו (קפא, א).

(31) ברכות ו, א.

(32) כי הוא מורה שהוא ה' הוה ויהי' — למעלה מן הזמן — וכן למעלה מבחי' מקום כו' (שעהיוה"א פ"ו).

(33) ה' קטנות להראש — ה' תפלין סט"ו (כהגירסא שהובאה במעדני יו"ט שם. ונפק"מ בהלשון ולא בתוכן הענין). וראה גם בחיי ס"פ מטות: „היו בטוחים... בזכות המצוה שבידם וכענין שדרשו רז"ל וטרף זרוע בזכות תפלין שבזרוע אף קדקוד בזכות תפלין שבראש". וראה לעיל ע' 11.

מספר פיר געווען נאָר אין די בתים, און שפעטער — איז דער מספר גע- וואָרן אַ דיוק אויך אין די פרשיות).

ז. נאָך אַ טעם וואָס אין אונזער סדרה לערנט רש"י אַז „טטפת" איז „על שם מנין פרשיותיהם" און ניט על שם מנין הבתים:

פון דעם וואָס דער מספר פיר (אין די תש"ר) איז תורה מרמז אין דעם וואָרט „טטפת" וואָס איז צונויפגע- שטעלט פון צוויי ווערטער „טט" און „פת", איז קענטיק, אַז די פיר זאָכן אין די תש"ר טיילן זיך אין צוויי סוגים.

איז אין פ' בא, וואו צוויי בתים זיינען געווען מיט פרשיות און צוויי בתים אָן פרשיות — איז פאַרשטאַנ- דיק ווי די פיר בתים טיילן זיך אין צוויי סוגים; אָבער לאַחרי ווי עס איז געזאָגט געוואָרן אויך די פרשיות שמע והי' אם שמוע, און אַלע פיר בתים זיינען מיט פרשיות — פאַרוואָס-זשע טיילן זיי זיך אויך איצטער אין צוויי סוגים ^{28*}?

דערפאַר לערנט רש"י (נוסף למה שנת"ל סעיף ד'), אַז דער נאָמען „טט- פת" דאָ איז „על שם מנין פרשיות תיהם", און די פרשיות, טיילן זיך אין צוויי סוגים: א) „קדש" און „והי' כי יביאך" זיינען געזאָגט געוואָרן פאַר מ"ת, און „שמע" „והי' אם שמוע" — נאָך מתן תורה ²⁹. ב) דער ערשטער סוג איז אויך כולל ענין יציאת מצרים, משא"כ דער צווייטער.

^{28*} והחילוק דלעיל הערה 22 — הי"ז ע"ד ההלכה.

²⁹ וגם „בן חמש (למקרא)" מביין, שה- ציויים שלאחרי מ"ת הם באופן אחר לגמרי מאלו שלפני מ"ת. וראה בארוכה שיחת ש"פ ואתחנן תשכ"ח.

בשעת די אידן זיינען אַרויס פון מצרים, האָט זיי משה רבינו געזאָלט פירן קיין ארץ־ישראל, און דאָן (ווי־באַלד אָז „פני משה כפני חמה“³⁶) וואָלט די כניסה לארץ געווען אין אַן אופן פון „למעלה מהטבע“³⁷ און די שבעה אומות וואָלטן ניט געוואָגט צו מלחמה האָבן מיט אידן³⁸, ווי עס שטייט³⁹ „שמעו עמים גו' חיל אחז גו' נמגו כל יושבי כנען, תפול עליהם אימתה ופחד גו'“.

און דעריבער, אין פ' בא קומען די תש״י צוזאַמען מיט די תש״ר, וואָרום אין דעם ענין פון „ויראו ממך“ זיינען די תש״י ניט קיין ענין בפ״ע, כנ״ל.

משא״כ אין משנה־תורה, וואָס דאָן האָט מען שוין געוואוסט⁴⁰ אַז די כני־סה לארץ וועט זיין דורך יהושע (וואָס „פני יהושע כפני לבנה“⁴¹) און מען וועט דאַרפן אַנקומען צו מלחמות — צו „וטרף זרוע אף קדקוד“ — דאָן זיינען די תפלין של יד אַן ענין בפ״ע, וואָרום זיי טוען אויף דעם וטרף זרוע.

(36) ב״ב עה, א. ספרי ורש״י פנחס כו, כ. ועוד.

— והרי חמה ולבנה הן דוגמת (ראה זח״א כ, א) שם הוי' (שלמעלה מהטבע) ושם אלקים (בגייט״ה „הטבע“) — ראה חינוך — בשעה־ת לאדמוה״א ח״ב — פ״ה, אור התורה פרשתנו ס״ע צ ואילך. ס״ע צג ואילך. ובכ״מ.

(37) ראה בארובה לעיל ס״ע 9 ואילך.

(38) ובמילא לא היו זקוקים או לוטרף זרוע אף קדקוד. וראה לעיל ע' 4 הערה 24.

(39) בשלה טו, יד־טו.

(39*) וכנאמר בתחלת פרשתנו: רב לך גו' וצו את יהושע גו'.

ט. די נפקא מינה פון די צוויי ענינים איז:

ביי דעם ענין פון „וטרף זרוע אף קדקוד“, האָבן די תש״י און די תש״ר — באַזונדערע פעולות — מדה כנגד מדה: טורף זיין דעם קדקוד ע״י תפלין שבראש, וטרף זרוע — ע״י תש״י; ד.ה. דאָ איז תש״י אַן ענין בפ״ע. משא״כ אין דעם ענין פון „ויראו ממך“, איז בל' חז״ל „אלו תפלין ש־בראש״. די תש״י גיבן נאָר צו אַ תוספת „כח“ אין די תש״ר⁴², ווי די מכילתא⁴³ זאָגט „כשהוא נותן נותן של יד ואח״כ נותן של ראש, וכשהוא חולץ חולץ את של ראש ואח״כ של יד“.

און דאָס איז מרומז אין דעם וואָס אין פ' בא קומען די תש״י און תש״ר אַלס איין ענין, און אין משנה תורה (בפרשתנו) — אַלס צוויי ענינים:

(34) עיין צפ״עג על הרמב״ם הל' תפלין פ״ד ה״ד: גורם לשל ראש שיהי' מונח כו' על ראשך כו' תש״ר אך מ״מ צריך של יד משום כל זמן שבין עיניך כו' עי״ש. (35) בא יג, ט.

בבבלי (מנחות לו, א. וכו״ה בשו״ע אדה״ו סכ״ח ס״ג) ילפינן דין זה מ״הויה״ (לשון רבים) שנאמר במשנה תורה. אבל, ע״פ דרך הפשט, הדין דכל זמן שבין עיניך יהיו שתיים אינו נלמד מ״הויה״. כי נוסף למה ש״הויה״ לשון רבים קאי על „הדברים האלה“ (כנ״ל סעיף ד') — אדרבה: באם הי' נאמר „וקשרתם לאות . . ולטוטפת גו״ (בלי חיבת „והיה״), היו תש״י ותש״ר מצוה אחת (ראה לעיל סעיף ה'), ולא רק „היו שתיים“, ולכן י״ל, ש״ע״ד הפשט — דין זה נלמד ממה שבפ' בא נכללים תש״י ותש״ר יחד (אף שהן ב' מצות כדמוכח מ״הויה״ שנאמר במשנה תורה) וראה ב' מכילתא הנ״ל: „מכאן אמרו כשהוא נותן כו״. וראה בארובה לקו״ש ח״ט ע' 47 ואילך.

פֶּאָרוּאָס די כְּנִיסָה לֶאֱרֶץ הָאֵס גע-
דאַרפֿט זײַן ע"י יְהוֹשֻׁעַ. ווייל, דער
עיקר העיילוי איז נײַט אין "פֿני חֲמָה"
וואָס ווײַזט "אויף המִשְׁכָּה מִלְמַעְלָה
למִטָּה נֶאָר אין "פֿני לְבָנָה" —
וואָס ווײַזט "אויף העֲלָאָה מִלְמַטָּה
למַעְלָה. און ווי שוין גערעדט פיל
מאַל⁴⁴, אַז די אֲמִיתִית הַכוּוֹנָה פון
"דִּירָה בַּתְּחַתּוֹנִים" ווערט פֶּאָרפּולקאַמט
דוקא אין עֲלִי' מִלְמַטָּה למַעְלָה, וואו
דער זיכּוּךְ פון די "תְּחַתּוֹנִים" ווערט
(נײַט מַצֵּד גִּילּוּי אור מִלְמַעְלָה, נֶאָר)
דורך זיי גופא, אַז דער "מִטָּה" אַליין
ווערט נִתְעַלָּה בײַז ער ווערט אַ דִּירָה
לו ית'.

דערפון איז פֶּאָרשטאַנדיק, אַז אויך
אין "וִטְרָף זִרְעֵ אֵף קִדְקוֹד" (צו וואָס
מען האָט געדאַרפֿט אָנקומען דערפֿאַר
וואָס די כְּנִיסָה לֶאֱרֶץ איז געווען דורך
יְהוֹשֻׁעַ), איז פֶּאָרצוּ אַ מעֲלָה יִתִּירָה
אויף "וִירָאוּ מִמֶּךָ" (וואָס וואָלט געווען
בײַ דער כְּנִיסָה ע"י מִשָּׁה) — בַּהֲתַאֵם
צו דעם יִתְרוֹן הַמַּעְלָה אין עֲלִי' מִלְמַטָּה
למַעְלָה אויף הַמִּשְׁכָּה מִלְמַעְלָה לְמִטָּה.
איז דער בִּיאור אין דעם:

גִּילּוּי אור מִלְמַעְלָה פּוֹעֲלִיט אין
קִלְיָפָה בִּיטוּל וְאַתְכַּפִּיא⁴⁵. דאָס מײַנט,
אַז כּל זִמֵּן דער אור איז מאִיר, שטײט
דער מִנְגֵד אין אַן אופֿן פון "וִירָאוּ
מִמֶּךָ": ער וואָגט נײַט זיך קעגנצו-
שטעלן און לוחֶם זײַן מִיט קִדּוּשָׁה,
אַבער דער רע ווערט נײַט נִתְהַפֵּךְ
[ענלעך ווי (ס'איז געווען) בײַ יִצִּיאַת

י. און דאָס איז אויך דער טעם וואָס
גלײַך נאָך יִצִּי"מ זײַנען געווען בלױז
צוויי פֿרשׂוֹת, אין וועלכע עס רעדט
זיך דער ענין פון יִצִּי"מ, און דער-
נאָך האָט מען געדאַרפֿט אָנקומען אויך
צו די פֿרשׂוֹת שִׁמְעֵ און וְהִ' אִם
שִׁמְעֵ, אין וועלכע עס רעדט זיך דער
ענין פון מִסִּירַת נֶפֶשׁ:

די כְּנִיסָה דורך מִשָּׁה רִבִּינוּ וואָלט
געווען אַ הַמִּשְׁךְ יִשְׂרָאֵל פון יִצִּי"מ: די
שִׁמְעֵה פון די פֿעלקער וועגן קִרְיַת
יָם סוּף (דער גִּמְרָה פון יִצִּיאַת מִצְ-
רַיִם⁴⁶) האָט גע'פּוֹעֲלִיט אַז "בִּמְגוֹ כֹּל
יִוֹשְׁבֵי כְנָעַן".

מִשָּׁא"כ די כְּנִיסָה דורך יְהוֹשֻׁעַ, ווען
מען האָט געדאַרפֿט אָנקומען צום "וִט-
רָף זִרְעֵ אֵף קִדְקוֹד" — דאָ איז נוגע
אויך דער ענין פון מִסִּי' וואָס נעמט
אַרום אַלע כּחוֹת פון מענטשן, פון דעם
כח הַיּוֹתֵר נִעֲלָה שְׁבוּ — דער כח ה'-
שְׁכֵל (שְׁבִרָאשׁ), בײַז דעם כח הַיּוֹתֵר
תְּחַתּוֹן — דער כח הַמַּעֲשֵׂה (שְׁבִי-
זִרְעֵ⁴⁷), און דוקא דורך דעם ענין
הַמִּסִּי' האָט מען דעם כח עס זאָל זײַן
"וִטְרָף זִרְעֵ אֵף קִדְקוֹד"⁴⁸.

יא. עס שטײט אין חֲסִידוֹת⁴⁹, אַז
דורך דער כְּנִיסָה לֶאֱרֶץ ע"י יְהוֹשֻׁעַ,
הָאָט זיך אויפֿגעטאַן אַ מעֲלָה יִתִּירָה
לִגְבֵי דער כְּנִיסָה ווי זי וואָלט געווען
דורך מִשָּׁה'ן. און כּאָטש "פֿני מִשָּׁה
כְּפִנֵי חֲמָה וּפִנֵי יְהוֹשֻׁעַ כְּפִנֵי לְבָנָה"
— איז אַבער דאָס גופא אַ טעם

44 שעה"ת שם. אוה"ת שם ע' סה
ואילך. צו ואילך.

45 ראה לקר"ש ח"ה ע' 72 ואילך. ח"ו ע'
18 ואילך. ועוד.

46 ראה בהמצויין בהערה 48. לקו"ת

במדבר ג, א. ובכ"מ. וראה לקמן הערה
56.

40 ראה לקר"ש ח"ג ע' 878-9 ובהערה 11.

41 ובוה עצמו — כח המעשה שבזרוע,
היינו יד שמאל שהיא כחה — ששם גם כח
המעשה הוא בחלישות.

42 ראה גם לעיל ע' 10-11.

43 ראה שעה"ת שם. אוה"ת פרשתו
ע' פז. קט ואילך.

וואס „נעוץ תחלתן בסופן“⁵² איז דער שרש פון תש״י העכער פון תש״ר⁵³ (בדוגמת די מעלה וואס איז דא אין „פני לבנה“, בחינת מלכות, אויף „פני חמה“, מצד דעם ענין פון „נעוץ תחלתן בסופן כו“⁵⁴).

און דאס איז די שייכות פון תש״י — אלס אן ענין עיקרי — צו „פני יהושע כפני לבנה“: בחיצוניות איז עס מצד דעם ווייל ווען די כניסה לא״י וואלט געווען דורך „פני משה כפני חמה“ וואלט מען ניט דארפן אַנקומען (כ״כ) צו (תש״י) יחו״ת; און בפנימיות הענינים איז עס מצד די מעלה וואס איז דא אין יחו״ת אויף יחו״ע, וואס דער עיקר ענין הברורים טוט זיך אויף דורך דער עבודה פון יחו״ת דוקא⁵⁵. ובדוגמת המעלה פון „וטרף זרוע אף קדקוד“ אויף „ויראו ממך“⁵⁶.

יג. אין תורה זיינען דאך אלע ענינים בתכלית הדיוק; איז דערפון

מצרים יי — וואס איז געקומען מצד גילוי אור מלמעלה — און דער רע איז געבליבן בתקפו⁵⁷;

אנדערש איז דורך דער עבודה שׁ מצד המטה, וואס דאן ווערט דער רע בטל לגמרי — „וטרף זרוע אף קדקוד“ [ובדוגמת ווי ביי מ״ת יי — וואס איז געווען לאחרי העבודה פון ספה״ע⁵⁸, עבודה שמצד המטה — איז „פסקה“⁵⁹ וזהמתו⁶⁰].

יב. וי״ל בדרך אפשר און דאס איז אויך דער טעם פנימי וואס דוקא אין משנה תורה⁶¹ איז נתחדש ונתגלה געווארן און תפלין של יד איז א מצוה בפ״ע:

מצד בחינת הגילויים זיינען תש״ר העכער פון תש״י, ולכן קדושתן חמור רה⁶². וכידוע⁶³, און תש״ר איז בחינת יחודא עילאה און תש״י איז בחינת יחודא תתאה. אבער אעפ״כ, מצד דעם

(47) וגם מצד זה מובן, מה שבפ״ בא נאמר „והי״ (לשון יחיד) דקאי על יצי״מ, ובפרשתנו — „והי״ (לשון רבים) דקאי על „הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום“, הפרשיות (שמע והא״ש) שלאתרי מ״ת. (48) תניא פל״א (מ, ב), וראה גם לקו״ת ויקרא ג, א. ובארוכה — לקו״ש ח״א ע׳ 267 ואילך. ועוד.

(48*) וישנו ענין במ״ת שהוא למעלה מעבודת ספה״ע — שעפ״ז מבואר בכ״מ אין שבמ״ת ה״י הפעולה באופן דמלמלמ״ט. ובפרט בנוגע לבירור העולם דציפור לא צוח כו״ (שמור״ ס״פ יתרו). ועצ״ע. (49) שבת קמ״, רע״א. וראה זח״ג (צו, ב), שזהו ע״י קדימת העבודה ד״וספרתם לכם“.

(49*) להעיר שבתורה עצמה — ד״ ספרים ומשנה תורה הם בדוגמת ז״א ומל״ (חמה ולבנה) — ראה לקו״ת במדבר טו, ג. (50) שו״ע או״ח ר״ס מב. (51) אוה״ת פרשתנו ס״ע שלד ואילך. ובכ״מ.

(52) ספר יצירה פ״א מ״ו.

(53) אוה״ת שם ס״ע שמ.

(54) שעה״ת שם.

(55) קונט״ עה״ח פ״ט. ובכ״מ.

(56) ואין סתירה לזה מהמבואר בקונט״

עה״ח פ״ו, שעל העבודה דיתו״ת „יש כמה מונעים ומעכבים“ ו„בגלל שיפול ממדרגתו ח״ו, ודוקא מצד העבודה דיתו״ע „יתפרדו כל פועלי און, שמתבטלים כל המניעות והעיקובים“ — כי בנוגע להניצוצות כו״ מכיון שיתו״ע היא למעלה מהעולם כו״, הרי ביטול המניעות והעיקובים הוא מצד גילוי אור שלמעלה מהם כו״, בחי״ ויראו ממך“ — ואפשר שיה״י רק ביטול לפי שעה, ולאחרי שפסק הגילוי יהי״ הרע חוזר וניעור. משא״כ בהעבודה דיתו״ת, מכיון שהיא שייכת ופועלת בה״ש, הרי הניצור צות נתבררו ונכללו בקדושה, והרע נטרף ובטל. משא״כ בנוגע לאדם שעבודתו ביחודת כו״.

פרשיות "קדש" און "והי' כי יביאך", קומט דאך אויס אז אלע פיר בתים זיינען דער ענין פון מוחין, היינט פארוואס שטייט אויך אין פ' בא דער לשון "טטפת" — טט בכתפי און פת באפריקי — וואס ווייזט אויף ביידע זאכן מוחין און מדות?

איז דער ביאור אין דעם: אויך אין פ' בא זיינען די פיר בתים געווען איינגעטיילט אין די צוויי סוגים מוחין און מדות; נאך דארט זיינען די מדות באופן וואס זיי קומען פון מוחין בדרך ממילא און מען דארף אויף זיי ניט האבן קיין עבודה מיוחדת⁶⁰. און דעריבער זיינען אויך די צוויי בתים וועלכע זיינען מרומז אין "טט בכתפי" (מדות) — שייך צו "קדש" און "והי' כי יביאך" — מוחין.

און דאס איז דער טעם וואס די צוויי פרשיות שמע והא"ש זיינען ערשט נתחדש געווארן אין משנה תורה: ווען די כניסה לא"י וואלט געווען דורך משה'ן, וואלט דאן ביי אלע אידן געווען רא"י אין אלקות⁶¹. און בשעת די עבודה איז בבחי' רא"י, דארף ניט זיין קיין התעסקות מיוחדת אויף התעוררות המדות, ווייל דורך רא"י ווערט דער מענטש נדבק לגמרי אין דעם דבר הנראה⁶²; משא"כ בשעת די כניסה לא"י איז דורך יהושע, וואס מצד דעם איז "ועתה ישראל שמע גו"⁶³, אז די עבודה איז בלויז בבחי' שמיעה — דאן דארף

פארשטאנדיק, אז אויך דער צווייטער חילוק אין תפלין — וואס דוקא אין משנה תורה זיינען צוגעקומען די פרשיות "שמע" און "והי' אם שמוע", איז שייך להפ"ל. ווייל די פרשיות קדש און והי' כי יביאך⁶⁴ זיינען שייך צום אופן העבודה מצד פני משה כפני חמה, און די פרשיות שמע און והי' אם שמוע⁶⁵ — צום אופן ה' עבודה מצד פני יהושע כפני לבנה.

וועט מען עס פארשטיין בהקדים וואס די פרשיות "קדש" און "והי' כי יביאך" זיינען מוחין — חכמה ובינה, און "שמע" מיט "והי' אם שמוע" זיינען (דעת הנחלק לחסד וגבורה, מדות⁶⁶).

און דאס איז אויך דער טעם פנימי פון דעם וואס די פיר פרשיות טיילן זיך אין צוויי סוגים — "טט בכתפי" און "פת באפריקי" — ווייל מדות נעמען זיך פון ב' כתפין דאריין וועל' כע זיינען מרומז אין "כתפי", און מוחין נעמען זיך פון ב' פרקי הידים דאריין וועלכע זיינען מרומז אין "אפ' ריקי"⁶⁷.

ווערט דאך לפ"ז די שאלה: אויב אין די תפלין פון די אידן אין מדבר, זיינען צוויי בתים געווען אן פרשיות, און יענע צוויי בתים זיינען געווען בלויז — בכדי צו פארגרעסערן דעם זכרון פון יצי"מ וואס שטייט אין די

(57) לא רק מצד זה שהפרשיות קדש והי' כי יביאך שייכות ליצי"מ והפרשיות שמע והא"ש נאמרו לאחר מ"ת (כנ"ל הערה 47), אלא גם מצד ענינם בפ"ע.

(58) זהו פרשתנו רסב, א"ב. ונתבאר בארוכה בסידור שער התפלין בתחלתו. ספר המצות להצ"צ מצות תפלין, ועוד.

(59) אוה"ת פרשתנו ס"ע שטז ממאויא ט, ז.

(60) ראה קונט' העבודה ע' 7. ד"ה לך אמר לבי עת"ר. כי חק תש"י פ"ג, ועוד.

(61) לקו"ת פרשתנו ב, ד. ובארוכה — אוה"ת ד"ה ואתחנן.

(62) ראה ביאורו"ק קג, ג"ד. ובכ"מ, וראה הערה 64.

(63) פרשתנו ד, א. לקו"ת שם ג, ג.

ועפ"ז איז פאַרשטאַנדיק, אַז דער יתרון פון „וטרף זרוע אף קדקוד“ אויף „ויראו ממך“ — וואָס האָט זיך אויפגעטאָן דורך דער כניסה לא"י על ידי יהושע — איז פאַרבונדן (ניט בלויז דערמיט וואָס אין משנה תורה איז נתחדש געוואָרן דער ענין פון תש"י ווי אַ מצוה בפ"ע, וכן"ל סו"ס יא, נאָר אויך) מיט דעם וואָס אין משנה תורה זיינען צוגעקומען די פּר"שיות שמע און והי' אם שמע:

די עבודה שמצד המוחין — „קדש“ און „והי' כי יביאך“, פועל'ט אויפן נה"ב ביטול לפי שעה אָבער ניט אתהפכא — „ויראו ממך“, און די עבודה שמצד המדות, „שמע“ און „והי' אם שמע“ — פועל'ט אתהפכא, „וטרף זרוע אף קדקוד“. עס איז דאָ נאָר טוב.

(משיחת ש"פ ואתחנן תשכ"ט)

מען אָן עבודה מיוחדת צו מעורר זיין מדות."

יד. אע"פ אַז די מדות ווען זיי קומען פון מוחין בדרך ממילא, זיינען פיל העכער פון די מדות ווען זיי קומען דורך אַ התעסקות מיוחדת, אָבער בנוגע צו דעם בירור פון נפש הבהמית — איז פאַראַן אַ מעלה אין די מדות שע"י התעסקות. ווייל דער נפש הבהמית איז עיקר מדות, און דעריבער "דערנעמען אים ניט אויף אַזוי פיל די מדות וועלכע זיינען שייך צו מוחין — ווי עס פועל'ן אויף אים מדות ממש".

64) ואף שגם בבחי' פנימיות בינה ה' מדות באות בדרך ממילא (מאמרים שנסמנו בהערה 60), הרי [נוסף למה ששמיעה בכלל היא בחי' חיצונית בינה — גם מצד בחי' פנימיות בינה] עם היות שגורמת דביר קות (ולא התפעלות), נרגשת הדביקות לדבר בפ"ע, משא"כ הדביקות שמצד רא"י דחכמה (ד"ה ועתה יבדל נא ש"ת פ"ב, וראה גם ד"ה בסוכות עת"ר בתחלתו, יהי הוי' תש"י ספכ"ב).

65) ד"ה ובר"ח תער"ב (המשך תער"ב ח"א פל"ג).

66) שם. קונטרס העבודה ס"ע 6. ד"ה

לך אמר לבי שם. כי חק שם. ועוד.

ואתחנן ג

ובנוגע לפרשתנו: דאָס וואָס די
הפטרה פון פ' ואתחנן איז „נחמו נח-
מו“, איז עס מצד הזמן והמאורע, דער-
פאַר וואָס פ' ואתחנן לייענט מען דעם
ערשטן שבת פון די „ז' דנחמתא“,
אַבער די סדרה מיט דער הפטרה (נח-
מו) האָבן צווישן זיך אויך אַ שייכות.⁶
ב. אויפן פסוק „נחמו נחמו עמי“⁷
שטייט אין מדרש⁸, אַז דער טעם פון
דעם כפול — „נחמו נחמו“ — איז,
ווייל איין נחמה איז „על בית ראשון“,
און די אַנדערע „על בית שני“.

דאָרף מען פאַרשטיין:

דער ענין פון „נחמה“ בכלל איז,
אַז בעת ביי אימצען האָט זיך געטראָפֿן
אַן אומגליק „רל“, און צוריק ממלא

א. עס שטייט אין טורי, אַז פון
פ' בראשית ביז שבעה עשר בתמוז
„מפטירין מענין הפרשיות דומה בדו-
מה ומשם ואילך לפי הזמן ולפי ה-
מאורע“.

אעפ"כ, וויבאַלד אַז אַלע ענינים פון
תורה זיינען בתכלית הדיוק⁹, איז
דערפון וואָס די הפטרות אין די
שבתים וואָס פון שבעה עשר בתמוז
האָט מען קובע געווען אין געוויסע
פרשיות — דברי ירמ' לפ' פֿינחס
(אַדער מטות) וכו' נחמו לואתחנן וכו'.
— איז פאַרשטאַנדיק, אַז אעפ"פ וואָס
בעיקר זיינען זיי לפי הזמן והמאורע
— האָבן די הפטרות אַבער אויך
אַ שייכות צו די פרשיות.¹⁰

- (6) ישעי' מ, א.
(7) ילקוט ישעי' רמז תמה.

הקריאה שבה מסיימין (שו"ע או"ח סו"ס
רפד וסו"ס תכח).

ומה שבטור שם כותב „שמעו דבר ה'
לראשי המטות“ — הרי כוננת הסוד היא
(בעיקר) להורות זמן קריאתה (ושייכות ה'
הפטרות להפרשיות שבטור — ראה הערה
הקודמת — היא רק ברמז).

(מה שכותב „לראשי המטות“ — דלכאור
רה הרי לפעמים היא רק למסעי (אבל א"א
שתהי' רק למטות).

כן קשה שפ' מסעי אינו מזכיר כלל —
יש לומר, שזהו מפני שרק בשתי קביעות
בלבד — ודמעוברות — היו מטות ומסעי
נפרדות (ראה הלוחות שבטור שם).

ולעיר אשר תפוכו באבזרהם, ומזכיר
סדר ההפטרות — רק כשהפרשיות נפרדות (!)
אבל אינו, כי עכצ"ל דהפטרות שמעו
יש בה גם שייכות לראשי המטות — ש'
הרי גם למי' (הובאו בב"י סו"ס רפד)
דבשני פרשיות מחוברות מפטירין בהפטרות
פ' ראשונה — מפטירין שמעו.

(1) או"ח סתכ"ח. וכ"ה בשו"ע ורמ"א
שם סעיף ח'. וראה תוס' (מגילה לא, ריש
ע"ב). רמב"ם הל' תפלה פ"ג ה"ט.

(2) ובפרט, שגם הפרשיות דומשם ואי-
לך" יש להן שייכות ל„פורעניתא“ ול„נחמ-
תא“ — ראה של"ה חלק תושב"כ ר"פ
וישב. וראה גם שם שם, א ואילך בנוגע
להפרשיות שבין המצרים.

(3) ונרמז גם בלשון הסוד (שתחלתו
הובא בפנים) „דברי ירמ' לפ' פנחס וכו'“
— אף שלכאורה הי' מספיק שימנה (כמוש"כ
בשו"ע וכן הוא בתוס' מגילה לא, ב) רק
את שמות ההפטרות וסדרן, מבלי להזכיר
בכל הפטרה את הפרשה.

(4) אלא שיש הפטרות ששייכות לשתי
פרשיות [וכמו: „דברי ירמ'“ ששייכת הן
לפנחס והן למטות*]; עני' סוערה — לראה
וגם לכי תצא].

(5) אלא שמטעם השייכות לפרשה —
יש הפטורה שייכת יותר, וכמו ויד' ה' —
לפנחס; וידבר דוד — להאזינו.

(*) שמעו — י"ל ששייכת רק למסעי.
וזה שמפטירין שמעו כשמטות ומסעי מחו-
ברין הוא ע"פ הכלל דהפטורה צ"ל מעין